

је засновано на уставу. Одлуке литванског и пољског Уставног суда показују да неповећавање зарада судија током економске кризе, иако само по себи може бити оцењено као уставно, у различитим околностима може довести до различитих одлука установа са уставним надлежностима.

Закључак

Уставни суд Републике Литваније је формирао широку и препознатљиву доктрину о могућности ограничења социјалних права за време економске кризе. Ова доктрина се заснива, између осталог, на императивима правне државе, једнаким правима, правди, пропорционалности, заштити легитимних очекивања, друштвеној солидарности, уставном концепту државног буџета и другим уставним захтевима. Уставни суд је формулисао извесна општа начела која се морају поштовати када, у околностима економске кризе, законодавац усвоји одлуке о смањењу зајемчених права из области социјалне заштите. Та доктрина је настала и под утицајем међународног права, попут права изложеног у Европској конвенцији о људским правима. Приликом разматрања случајева повезаних са остваривањем социјалних права, Уставни суд води рачуна о судској пракси уставних судова других држава.

Резиме.

Економски и финансијски проблеми држава, на које се може гледати као на економску кризу у континуитету, извршили су утицај на уставну доктрину о зајемченим правима из области социјалне заштите коју формулишу уставни судови. Они су се суочили са сложеним задатком оцењивања да ли су одлуке које су донеле државне установе примерене и сразмерне захтевима који проистичу из устава.

Економска криза је покренула бројна сложена питања за уставне судове. Као прво, да ли су уставни судови, суочени са глобалном економском кризом, у стању да се баве питањима повезаним са економијом, односно да одлучују о уставности хитних мера штедње које држава доноси. У условима глобалних економских мера штедње, погођена су најосетљивија подручја, као што су зајемчена права из области социјалне заштите, а питања пензија, зарада или породилског одсуства постала су горућа питања.

Јуриспруденција Уставног суда Литваније формулисала је доктрину којом се ограничавају зајемчена права из области социјалне заштите за време економске кризе, а период у коме је ова доктрина настајала може се поделити у две фазе: од 2002. до 2006, када је Уставни суд одлучивао о уставности правних аката којима се сужавају социјалне гаранције, у ситуацији насталој због утицаја тзв. „руске кризе“ на привреду Литваније (у том периоду је Уставни суд усвојио неколико одлука које су почеле да формирају доктрину о смањењу зајемчених права из области социјалне заштите у време економске кризе); и од 2009. до данас, када је Уставни суд формирао уставну доктрину о ограничењу права из области социјалне